

ทำไมตรุษจีน จึงจุดประทัดและเซตสิ่งโต

นำเสนอเมื่อ : 25 ม.ค. 2552

ในอดีตมีคนหัวใสนำดินระเบิดไปบรรจุในบั้งไม้ไผ่เล็กๆ แล้วจุด เสียงไม้ไผ่ระเบิดก็ดังสนั่นหู เด็กเล็กได้ยื่นก็ร้องจ้า บรรดาสุนัขและสัตว์เลี้ยงทั้งหลายต่างพากันกลัวเสียงประทัดวิ่งหนีกันไต่

ทำให้มีคนที่คิดว่าเสียงดังโพงป่างของประทัด น่าจะไล่เจตต์เหี้ยนได้ ซึ่งเหี้ยนคำนี้เป็นเสียงจีนกลาง จีนแต่จิวออกเสียงว่า นี แปลว่า ปี คนจีนโบราณเชื่อว่าช่วงสิ้นปีที่อากาศหนาวเย็นจัดคนไม่สบายกันมาก เพราะเจตต์เหี้ยนออกมาอาละวาด การจุดประทัดเสียงดังน่าจะไล่เจตต์เหี้ยนและโรคภัยไข้เจ็บให้ตกใจกลัวหนีไปได้

แล้วต่อมาธรรมเนียมนี้ก็ปรับไปว่า จุดประทัดให้เสียงดังๆ นี้จะเรียกโชคดีให้มาหา บางก็ว่า เพื่อให้สะกดภูเทพเจ้า ท่านจะได้มาช่วยคุ้มครอง

ส่วนการเซตสิ่งโตวันตรุษจีน ที่บางท้องถิ่นจัดเป็นพิธีแห่มังกรใหญ่โต ธรรมเนียมนี้มีความเป็นมาอย่างไร จำได้ว่าเคยเขียนเรื่องการเซตสิ่งโตไว้ในตอนความรู้จากคำ...สิงห์ ปัจจุบันอยู่ในหนังสือขุมทรัพย์ความรู้ซ่อนอยู่ในคำจีน

โดยคนจีนเรียกการแสดงเซตสิ่งโตว่า ไซ่จื้อบู แปลงง่ายๆ ว่า ระบูลูกสิ่งโต จัดอยู่ในหมวดการแสดงสวมหน้ากากสัตว์ จากบันทึกของราชวงศ์เหนือ...ไต (พ.ศ. ๘๕๐ - ๑๑๓๒) เมื่อชาวบานในมณฑลกุวางตุ้ง มีการแสดงเซตสิ่งโตเพื่อไล่ผีที่เชื่อว่า มาลงกินผู้ชายและสัตว์เลี้ยง ก่อเกิดเป็นความเชื่อว่า เซตสิ่งโตช่วยไล่ภูตผีปีศาจได้ ก็เลยเขาคูกันเหมาะมากกับการจุดประทัดวันตรุษจีน

การแห่มังกร ก็เริ่มจากในสมัยราชวงศ์จิ้นหรือฉิน (พ.ศ. ๒๕๔ - ๓๓๙) จัดเป็นการแสดงเล็กๆ แล้วมาจัดเป็นโชว์ใหญ่ที่สวดยระการตาในสมัยราชวงศ์ฮั่น (พ.ศ. ๓๓๗ - ๗๖๓) โดยเริ่มต้นจะมาจากตำนานปลาหลิ่วกระโดดข้ามประตูสวรรค์ก็จะกลายเป็นปลามังกรมีฤทธิ์เดช โดยปลามังกรนี้คือสัตว์ยิ่งใหญ่มีพลังอำนาจ ใครได้พบได้ชมก็จะได้รับพลังช่วยเสริมให้เจตต์โชคดีทำมาหากินได้ผลบริบูรณ์

แต่เนื่องจากทั้งการเซตสิ่งโตและแห่มังกรนี้ ผู้แสดงต้องมีความสามารถพิเศษในเชิงกายกรรมต่อการสวมตุลตัว ที่สุดของการเซตสิ่งโตคือการไต่ของอั้งเป่า สุดยอดของการแห่มังกรคือการต่อตัวขึ้นไปเพื่อหยิบของอั้งเป่าบนไม้สูงที่เมื่อทำได้ ความหมายของการไต่ของอั้งเป่านี้คือการจะได้โชคดีกันถ้วนหน้าตลอดปีทีเดียว